

Deklaracija iz Valensije oktobar 2007

Nezvanični prevod

Savet Evrope
MCL - 15(2007)5 finalni
16. oktobar 2007.godine

Konferencija evropskih ministara nadležnih za lokalnu i regionalnu vlast

„Dobro lokalno i regionalno upravljanje – evropski izazov“

15. zasedanje, Valensija, 15.-16. oktobra 2007. godine

Siže Deklaracije iz Valensije

DEKLARACIJA IZ VALENSIJE

Mi, evropski ministri nadležni za lokalne i regionalne vlasti sastali smo se u Valensijsi 15. - 16. oktobra 2007. godine na 15. zasedanju Konferencije na temu "DOBRO LOKALNO I REGIONALNO UPRAVLJANJE - EVROPSKI IZAZOV".

1. Podsećamo na našu zajedničku predanost i potvrđujemo našu odlučnost da "uspostavimo dobro lokalno i regionalno upravljanje" kako bismo odgovorili na izazove sa kojima se suočavaju naša društva i ispunili legitimna očekivanja naših građana;
2. Podsećamo da smo u našoj Budimpeštanskoj deklaraciji od 27. februara 2005. godine ovo dobro upravljanje istakli kao suštinski cilj koji treba da ostvare naše države članice kroz saradnju u okviru Saveta Evrope, uključujući saradnju sa Parlamentarnom skupštinom i Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti;
3. Pozdravljamo političku potvrdu Budimpeštanskoj agendi njenim uvrštanjem u Varšavski akcioni plan usvojen na 3. Samitu šefova država i vlada Saveta Evrope 16. – 17. maj 2005. godine;
4. Pozdravljamo Memorandum saglasnosti između Saveta Evrope i Evropske unije i sa zadovoljstvom konstatujemo da je u njemu akcenat stavljen na saradnju u oblasti demokratije i dobrog upravljanja;
5. Sa interesovanjem se osvrćemo na rad Forum za budućnost demokratije a posebno rezultate njegovog trećeg zasedanja posvećenog temi "Vlast i nadležnost – uzajamna zavisnost demokratije i ljudskih prava", koje je održano u Stokholmu/Sigtuni (Švedska) od 13. do 15. juna 2007. godine;
6. Podstičemo nastavak primene mera i politika za unapređivanje stvarne decentralizacije i dobrog upravljanja na lokalnom i regionalnom nivou u Jugoistočnoj Evropi, shodno zaključcima Regionalne ministarske konferencije u Skoplju;
7. Pozdravljamo usvajanje Direktiva za decentralizaciju i jačanje lokalnih vlasti na Konferenciji UN HABITAT-a održanoj u Najrobiju 23. aprila 2007. godine, koje su inspirisane Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi i koje doprinose širenju i jačanju lokalne samouprave širom sveta;
8. Usvajanje sledećih specifičnih deklaracija i poruka:

I. Deklaracija o demokratskom učešću i javnom moralu na lokalnom i regionalnom nivou

➤ U vezi sa demokratskim učešćem građana u javnom životu na lokalnom i regionalnom nivou:

U ovom delu dokumenta izraženo je zajedničko opredeljenje za podsticanje učešća građana u javnom životu na lokalnom nivou; izradu nacrtva Dodatnog protokola Evropske povelje o lokalnoj samoupravi (koji se odnosi na pravo na učešće u javnom životu na lokalnom nivou, pravo na informacije tražene od lokalnih vlasti i obaveze lokalnih vlasti da omoguće ostvarivanje tih prava) u cilju njegovog podnošenja Komitetu ministara na odobrenje i otvaranja za potpisivanje pre 31. decembra 2008.godine; pospešivanje izlaznosti na izbore preduzimanjem niza mera - naročito za osobe sa invaliditetom, omladinu, itd.; izradu nove preporuke Saveta ministara i veće uključivanje stranih rezidenata u lokalni život o čemu bi se pripremio izveštaj za sledeće zasedanje ministarske konferencije.

Data je podrška izradi analitičkog sredstva CLEAR kao evropskom sredstvu za samoocenjivanje lokalnih vlasti i vrednovanje njihovih politika uključivanja građana, koja se odvija pod pokroviteljstvom Saveta Evrope.

➤ U vezi sa javnom etikom na lokalnom i regionalnom nivou

U ovom delu dokumenta potvrđen je značaj poštovanja etičkih standarda na lokalnom nivou, transparentnosti u lokalnoj upravi i suzbijanja korupcije kako bi se osigurao visok nivo zaštite resursa, vrednosti i interesa zajednica; etičkog ponašanja lokalnih i regionalnih vlasti; promocije Priručnika za dobru praksu u oblasti javne etike na lokalnom nivou u saradnji sa asocijacijama lokalnih vlasti i njegovog daljeg ažuriranja i visoke posvećenosti interesima građana.

II. Deklaracija o regionalnoj samoupravi

Ovom deklaracijom iskazana je podrška zalaganju u oblasti regionalne samouprave u okviru Saveta Evrope i u tom smislu poziva se Komitet ministara da, kada razmatra izveštaj o regionalnoj samoupravi, doneše odgovarajuće odluke, te da se na narednom zasedanju ministarske konferencije razmotri obavljeni posao i problemi vezani za dalji razvoj regionalne samouprave.

III. Deklaracija o napretku postignutom na planu dobrog lokalnog i regionalnog upravljanja (Budimpeštanska deklaracija i Agenda)

Ovom deklaracijom potvrđena je čvrsta opredeljenost da se sproveđe „Budimpeštanska agenda“ (Prilog II) i da se za sledeće zasedanje ministarske konferencije 2010. godine izradi izveštaj o aktivnostima realizovanim u poslednjih pet godina sprovodenja te agende.

IV. Deklaracija o Strategiji Saveta Evrope o inovaciji i dobrom upravljanju na lokalnom nivou

Ovom deklaracijom potvrđena je Strategija za inovaciju i dobro upravljanje na lokalnom nivou (Prilog I) i pozvani Komitet ministara da je usvoji, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti da preuzme ulogu u njenom razvijanju i sprovođenju, Parlamentarna skupština da se aktivno uključi u platformu koju su razradile strane učesnice. Takođe je izražena opredeljenost da će se u partnerstvu sa nacionalnim asocijacijama lokalnih vlasti nastaviti sa radom na ustanovljenju boljeg lokalnog upravljanja i unapređenju akcionih planova za sprovođenje Strategije. Pored toga, naglašava se značaj učešća zemalja članica u testiranju Evropske etikete za inovaciju i dobro upravljanje.

V. Deklaracija o evropskoj nedelji lokalne demokratije

Ovom deklaracijom podstiču se lokalne vlasti i njihove asocijacije da učestvuju na Evropskoj nedelji lokalne demokratije i da to čine i ubuduće kako bi pokazali da je lokalna demokratija suštinski deo kako evropske baštine, tako i naše zajedničke budućnosti.

VI. Deklaracija o izgledima za budućnost

Ovom deklaracijom gospođa Mari Kiviniemi, ministar za državnu upravu i lokalnu vlast Finske zadužuje se da (pre kraja 2008. godine) pripremi izveštaj o metodama i sredstvima koja bi omogućila unapređenje rada Saveta Evrope na lokalnoj i regionalnoj demokratiji, obuhvatajući i odnose Saveta Evrope sa drugim međunarodnim strukturama i organizacijama, posebno Evropskom unijom i OECD-om; u tom smislu poziva se Komitet ministara, Parlamentarna skupština i Kongres da budu otvoreni za svaku razmenu mišljenja i pružanje informacija.

VII. Poruke

Kao dopuna porukama sadržanim u gore navedenim deklaracijama usvojena je poruka Komitetu ministara da sačini godišnji program aktivnosti Saveta Evrope i sprovodi ga oslanjajući se na Deklaraciju iz Valensije, kao i poruke zahvalnosti Parlamentarnoj skupštini i Kongresu na doprinosu 15. zasedanju ministarske konferencije. Posebno je izražena zahvalnost Kongresu za napore uložene u cilju promovisanja širenja, lakšeg pristupa i razumevanja pravnih tekovina i baze podataka u oblasti lokalne i regionalne demokratije i saradnju sa relevantnim međuvladinim strukturama u pravcu uspešnijeg savladavanja izazova identifikovanih u Budimpeštanskoj agendi.

P R I L O G I

STRATEGIJA ZA INOVACIJU I DOBRO UPRAVLJANJE NA LOKALNOM NIVOU

Strategija za inovaciju i dobro upravljanje odslikava težnju da se pruži podsticaj zajedničkom delovanju centralnih i lokalnih vlasti u državama članicama Saveta Evrope, kako bi se unapredio kvalitet upravljanja na svim nivoima, počev od nivoa najbližeg građanima. Naime, upravo na lokalnom nivou, na kome građani mogu najlakše da sagledaju sopstvenu ulogu u javnim poslovima, efikasno utemeljena demokratija od suštinskog je značaja.

Strategija se temelji na poukama i iskustvu država članica i njihovoj saradnji u okviru Saveta Evrope sa ciljem da se na evropskom, nacionalnom i lokalnom nivou pokrene angažovanje svih relevantnih aktera u pravcu ustanovljenja dobrog upravljanja kao obrasca za istinsko utemeljenje vrednosti i principa demokratije, ljudskih prava i vladavine prava.

Ključni cilj Strategije jeste da građani u svim evropskim zemljama imaju koristi od dobrog demokratskog upravljanja na lokalnom nivou, i to kroz ostvarenje sledeća tri cilja:

1. Građani u središtu demokratskih institucija i procesa;
2. Dobro upravljanje u skladu sa 12 Principa dobrog demokratskog upravljanja;
3. Stvaranje institucionalnih preduslova za poboljšanje upravljanja na lokalnom nivou u skladu sa evropskim standardima.

Dobro upravljanje na lokalnom nivou, kao višedimenzionalni koncept koji objedinjuje iskustvo i rezultate, a posebno pravne tekovine Saveta Evrope u oblasti demokratije, ljudskih prava i vladavine prava, polazi od sledećih **12 Principa**:

12 PRINCIPA DOBROG DEMOKRATSKOG UPRAVLJANJA

1. **Pravedno sprovođenje izbora, zastupanja i učešća**, kako bi se obezbedile prave mogućnosti svim građanima da se izjasne o javnim poslovima na lokalnom nivou;
2. **Pouzdanost**, kako bi se obezbedilo da lokalna vlast izlazi u susret legitimnim očekivanjima i potrebama građana;
3. **Efikasnost i delotvornost**, kako bi se obezbedilo ostvarenje ciljeva uz najbolje korišćenje resursa;
4. **Otvorenost i transparentnost**, kako bi se javnosti obezbedio pristup informacijama i olakšalo razumevanje načina na koji se vode javni poslovi;
5. **Vladavina prava**, kako bi se osigurala pravičnost, nepristrasnost i predvidljivost;
6. **Etičko ponašanje**, kako bi se obezbedilo da javni interes bude iznad ličnog;
7. **Stručnost i sposobnost**, kako bi se obezbedilo da lokalni predstavnici i zvaničnici budu potpuno kadri da izvršavaju svoje dužnosti;
8. **Inovativnost i otvorenost za promene**, kako bi se obezbedilo da iz novih rešenja i dobre prakse proističe korist;
9. **Održivost i dugoročna orijentacija**, kako bi se vodilo računa o interesima budućih pokolenja;
10. **Dosledno upravljanje finansijama**, kako bi se obezbedilo promišljeno i efikasno korišćenje javnih sredstava;
11. **Ljudska prava, kulturna raznovrsnost i socijalna kohezija**, kako bi se obezbedilo da svi građani budu zaštićeni i poštovani i da niko ne bude diskriminisan ili isključen;
12. **Odgovornost**, kako bi se obezbedilo da lokalni predstavnici i zvaničnici preuzmu odgovornost i da se smatraju odgovornim za svoje postupke.

Kako bi se pokrenulo delovanje svih zainteresovanih strana u korist dobre vladavine na lokalnom nivou, Strategija treba da bude priznata i od vlada i lokalnih vlasti država članica. Kongres i države članice će održavati i razvijati panevropsku saradnju u cilju primene Strategije, koja će se ogledati i kroz pomoć u plasiranju informacija i međusobnoj razmeni iskustva.

Primenu Strategije na evropskom nivou pratiće i usmeravati (tako da svi budu uključeni i svi imaju koristi) predstavnici Komiteta ministara, Parlamentarne skupštine, Kongresa, Evropskog komiteta za lokalnu i regionalnu demokratiju (CDLR) i Konferencije

međunarodnih nevladinih organizacija, obuhvaćeni tzv. Platformom zainteresovanih strana. Centar za ekspertizu u oblasti reforme lokalne uprave Saveta Evrope pomoći će državama članicama, lokalnim vlastima i njihovim udruženjima oko sprovođenja tzv. akcionalih programa.

Akcioni programi kao izraz zajedničkog angažmana centralnih i lokalnih vlasti u cilju ustanovljenja dobrog demokratskog upravljanja na lokalnom nivou treba da obuhvate niz mera kojima bi se obezbedili uslovi da lokalne vlasti unaprede upravljanje u skladu sa obavezujućih 12 Principa dobrog demokratskog upravljanja, mere za unapređenje veština i kapaciteta lokalnih vlasti u vidu specifičnih programa ili razmene znanja, iskustva i dobre prakse, kao i vremenski okvir za sprovođenje aktivnosti predviđenih akcionim programom i njihovu eventualnu reviziju.

Od aktera koji su na nacionalnom nivou odgovorni za implementaciju Strategije će se očekivati da kroz usaglašavanje akcionalih programa jasno izraze svoju posvećenost Strategiji, a u tome će im po potrebi pomoći Platforma zainteresovanih strana.

Platforma zainteresovanih strana ustanovljena u okviru Saveta Evrope i sastavljena (od predstavnika) Komiteta ministara, Parlamentarne skupštine, Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti, Evropskog komiteta za lokalnu i regionalnu demokratiju i Konferencije međunarodnih nevladinih organizacija Saveta Evrope praktiče i usmeravati primenu Strategije i razrađivati je u skladu sa stečenim iskustvom.

U tom smislu Platforma će podržavati nacionalne i regionalne vlasti i asocijacije lokalnih vlasti u izradi akcionalih programa i odobravati te programe, kao i razrađivati i promovisati Evropsku etiketu za inovaciju i dobro upravljanje i po potrebi pružiti neophodnu tehničku pomoć za postizanje dogovora oko dodele Etikete u svakoj državi članici.

EVROPSKA ETIKETA ZA INOVACIJU I DOBRO UPRAVLJANJE

Svrha Evropske etikete za inovaciju i dobro upravljanje jeste da pokrene i stimuliše aktivnost kojom bi, sa jedne strane, građani razvili svest o tome da imaju pravo na informaciju o kvalitetu njihove opštinske uprave i izražavanje svojih očekivanja, a lokalne vlasti sagledali svoje jake i slabe strane i u cilju unapređenja svoje funkcije uporedivale se sa svojim nacionalnim i evropskim parnjacima i učile jedne od drugih, sa druge strane.

Etiketa bi se dodeljivala ma kojoj opštini (u zemlji koja aplicira) koja dostigne određen nivo kvaliteta upravljanja, tj. opštini koja postigne najmanje „dobar“ rezultat u pogledu ispunjavanja određenog broja kriterijuma, odnosno „vrlo dobar“ rezultat u pogledu ispunjavanja ostalih kriterijuma sadržanih u tzv. „povelji kvaliteta“. Reč je o zahtevima koji treba da budu skladu sa ciljevima Strategije, a obuhvataju dostignuća, procedure i

tehnike koje lokalna samouprava ugrađuje u svoje metode i principe rada, kao i mere za samoprocenu.

Ocenu i izbor opština vršile bi nacionalne komisije sastavljene od nezavisnih eksperata, koji bi procenu bazirali na povelji/matrići o dobrom upravljanju.

EVROPSKA NAGRADA ZA IZVRSNOST

Svrha dodeljivanja Evropske nagrade za izvrsnost bila bi priznanje za najbolju evropsku praksu u smislu poštovanja 12 Principa dobrog demokratskog upravljanja i njeno veličanje.

Nagrada bi se dodeljivala isključivo onim opštinama koje ne samo što ispunjavaju sve kriterijume visokog učinka, već i aktivno učestvuju u programima usmerenim na učenje iz iskustava drugih i stalno napredovanje (vršenje poređenja sa najboljima, programi najbolje prakse, kontrolni pregledi kolega...)

Izbor najbolje prakse vršila bi Izborna komisija nezavisnih evropskih eksperata koju bi imenovao Savet Evrope. Pri izboru najbolje prakse, komisija bi se oslanjala na predloge koje daju nacionalne komisije, kao i na specifičnu metodologiju koju izradi i usvoji Savet Evrope.

P R I L O G II

BUDIMPEŠTANSKA AGENDA REVIDIRANA U VALENSIJI

**- TEME, IZAZOVI I AKTIVNOSTI PO REDOSLEDU PRIORITETA
KOJE SU NAVELE DRŽAVE ČLANICE -**

I	<i>Pravni okvir i institucionalna struktura</i>	
	Izazovi	Aktivnosti
1	Dati pun izražaj načelu subsidijarnosti definisanjem i normiranjem nadležnosti, struktura i granica lokalnih i regionalnih vlasti;	Kada se pokrene reforma lokalne i regionalne samouprave, poštovati načela Evropske povelje lokalne samouprave i rukovoditi se Preporukom (2004) 12 za procese reformisanja granica i/ili struktura lokalnih i regionalnih vlasti; Pratiti razvoj regionalne samouprave tako da se posebno identificuju inovacije i tema zajednička za nekoliko država;
2	Pospešiti efikasne odnose između različitih nivoa teritorijalne uprave, a pogotovo između	Razmena znanja, iskustva i stavova o odnosima između

	centralnih i lokalnih vlasti;	centralnih i lokalnih vlasti u cilju identifikacije dobrih praksi i pripreme smernica na tu temu;
3	Podstaći i stvoriti neophodne uslove za međuopštinsku saradnju.	Razmena znanja, iskustva i stavova o međuopštinskoj saradnji u cilju identifikacije dobrih praksi i pripreme smernica na tu temu.
II		Demokratsko učešće i javni moral
	Izazovi	Aktivnosti
1	Reagovati na nove modalitete učešća građana u javnom životu na lokalnom nivou, a u nekim slučajevima i na odstupanje od angažmana;	Nastaviti sa razradom načina na koje informacionim i komunikacionim tehnologijama može da se olakša demokratska reforma na lokalnom i regionalnom nivou; Preispitati poželjnost i izvodljivost „glasanja na daljinu“ na lokalnim i regionalnim izborima; Razviti i iskoristiti sredstva za procenu efikasnosti mera preduzetih u cilju jačanja učešća u javnom životu na lokalnom nivou; Preispitati poželjnost i izvodljivost uvođenja normativnih standarda baziranih na konvenciji o učešću građana u javnom životu na lokalnom i regionalnom nivou;
2	Obezbediti moralno ponašanje izabranih predstavnika i zvaničnika lokalnih i regionalnih vlasti uz poštovanje lokalne i regionalne samouprave, kao i individualnih prava i legitimnih interesa;	Nastaviti sa promocijom Priručnika o dobrom praksama u oblasti javnog morala na lokalnom nivou i pripremiti, ako je moguće, priručnike prilagođene posebnim situacijama u državama članicama i tematska dokumenta namenjena specifičnim ciljnim grupama; Sakupiti i razmeniti dobre prakse u vezi sa procenom poštovanja normi javnog morala na lokalnom i regionalnom nivou; Razmenjivati iskustva i pružati informacije neophodne za reviziju Priručnika u cilju pripreme revidirane verzije za 3 ili 4 godine;

3	Pozabaviti se slabim odzivom na lokalnim i regionalnim izborima u mnogim zemljama;	Nastaviti sa sprovođenjem Preporuke (2001) 19 o učešću građana u lokalnom javnom životu i Preporuke (2004) 13 o učešću mlađih u lokalnom i regionalnom životu;
4	Proširiti prostor učešća stranaca u javnom životu na lokalnom nivou.	Nastojati da se prevaziđu prepreke na putu ka pristupanju Konvenciji o učešću stranaca u javnom životu na lokalnom nivou i težiti da se ona ratifikuje u što kraćem roku.
III	Lokalne i regionalne finansije i javne službe	
	Izazovi	Aktivnosti
1	Dostići nivo resursa za lokalne i regionalne vlasti koji je u skladu sa njihovim odgovornostima;	Koristiti, sprovoditi i promovisati, zavisno od slučaja, normativu Saveta Evrope u oblasti lokalnih i regionalnih finansija a naročito Preporuku Rec (2004) ¹ o finansijskom i budžetskom upravljanju na lokalnom i regionalnom nivou i Preporuku Rec (2005) ¹ o finansijskim resursima lokalnih i regionalnih vlasti;
2	Tražiti optimalnu skructuru izvora prihoda kako bi se omogućilo lokalnim i regionalnim vlastima pružanje usluga koje su prilagođene zahtevima građana;	Promovisati i izvršiti procenu uticaja normative Saveta Evrope u oblasti regionalnih i lokalnih finansija;
3	Unaprediti rukovođenje i kapacitet lokalnih i regionalnih vlasti za dobro lokalno i regionalno upravljanje i građanima pružati najkvalitetnije moguće usluge uz vodjenje računa o budžetskim ograničenjima;	Koristiti i sprovoditi prema potrebi preporuke Komiteta ministara u oblasti lokalnih i regionalnih javnih službi;
4	Težiti odgovarajućoj ravnoteži između visokog stepena slobode lokalnih i regionalnih vlasti u finansijskom upravljanju i visokog stepena odgovornosti.	Razmenjivati iskustva o rukovođenju, ispitivanju javnog mnjenja i jačanju kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti kako bi se identifikovale dobre prakse i eventualno pripremila preporuka Komiteta ministara državama članicama na ove teme. Razmotriti mogućnosti saradnje lokalnih i regionalnih vlasti sa drugim vlastima (međuopštinska saradnja, saradnja sa vlastima na drugom nivou) i sa privatnim sektorom (partnerstva, koncesije za javne usluge, izmeštanje nekih službi) radi poboljšanja javnih usluga koje se

		pružaju građanima. Razmotriti mogućnost ažuriranja nekih ranijih izveštaja u ovoj oblasti, pre svega izveštaja o „Lokalnim finansijama u Evropi“, koji smo razmatrali na 11. zasedanju Konferencije (Lisabon, 1996.)
IV	Prekogranična i međuteritorijalna saradnja	
	Izazovi	Aktivnosti
1	Naći načine i sredstva za obezbeđivanje kapaciteta teritorijalnih zajednica ili vlasti i njihovih organa za prekograničnu saradnju, neophodnog za angažovanje u saradnji i razvoj saradnje;	Identifikovati lica ili institucije nadležne ili odgovorne za prekograničnu i međuteritorijalnu saradnju na nivou države (ili regiona, zavisno od slučaja) kako bi se u okviru Saveta Evrope stvorila neformalna mreža za traženje i razmenu informacija i dokumentacije; U saradnji sa asocijacijama lokalnih vlasti na nacionalnom i evropskom nivou razvijati i promovisati primenu metodologija i sredstava za obuku namenjenih za jačanje kapaciteta lokalnih vlasti za učešće u inicijativama za trajnu prekograničnu saradnju;
2	Otkloniti preostale pravne i administrativne prepreke za prekograničnu i međuteritorijalnu saradnju;	Koristiti „kontrolnu listu“ mera koje treba preduzimati pre ili posle ratifikacije Madrikske okvirne konvencije o prekograničnoj saradnji između teritorijalnih zajednica ili vlasti i njenih protokola kako bi ovi instrumenti imali najveći mogući efekat; Koristiti i prema potrebi primenjivati Preporuku Rec (2005)2 Komiteta ministara o dobroj praksi i uklanjanju prepreka u oblasti prekogranične i međuteritorijalne saradnje;
3	Stvoriti jasan i efikasan pravni okvir za institucionalizovanu saradnju teritorijalnih zajednica odnosno vlasti („evroregija“)	Nastaviti sa radom u okviru Saveta Evrope na izradi nacrtta protokola Madrikske okvirne konvencije, koji se odnosi na evroregionalne grupacije za saradnju.

OSTALE OBAVEZE DRŽAVA ČLANICA SAVETA EVROPE	
U vezi sa normativom Saveta Evrope:	- Obezbediti što je moguće kompletniju primenu odgovarajućih normi i preporuka kako na centralnom tako i lokalnom i regionalnom nivou i u tom cilju; - Obezbediti prevod na službeni(e) jezik(e) svake od naših država; - Objavljivati i distribuirati odgovarajuće tekstove i organizovati promotivna dešavanja; - Prikupiti povratne informacije od relevantnih učesnika o primeni normative i obavestiti međuvladine organe Saveta Evrope u cilju podele iskustava, izvučenih pouka i stalnog ažuriranja i unapređivanja normative.
U vezi sa bazom podataka Saveta Evrope:	- Unaprediti spoznaju i koristiti bazu gde god je to prikladno kroz: - Prevod delova najrelevantnijih za naše administracije, asocijacije lokalnih vlasti i građane; - Lakši pristup svim zainteresovanim učesnicima; - Pružanje dodatnih informacija nadležnim organima Saveta Evrope.
U vezi sa učešćem u radu Saveta Evrope:	- Revidirati metode rada i važeće procedure u našim administracijama kako bi naše učešće u međuvladinoj saradnji u okviru Saveta Evrope odražavalo značaj koji mu pridajemo; - Razmenjivati naša iskustva kako bismo izdvojili dobre prakse u ovoj oblasti i pratili njihov razvoj.